

4. Għajnuna fid-dar

Bħall-biċċa l-kbira tan-nies, int trid li tgħix indipendentement kemm tista' f'darek stess hekk kif tikber fl-età. Imma xi kultant int għandek mnejn ikollok bżonn f'tit għajnuna bil-faċendi ta' kuljum li m'għadekx tista' tagħmel aktar tajjeb waħdek daqs kemm kont tagħmel qabel.

X'tipi ta' servizzi nista' nirċievi?

Hemm firxa ta' servizzi li tista' tirċievi. Is-servizzi li tirċievi ser jiddependu mill-bżonnijiet tiegħek.

Kif jitwasslu s-servizzi

Jiddependi mis-sitwazzjoni tiegħek, int tista' tkun eliġibbli li tuża servizzi fi ħdan darek stess jew fil-komunità li jippermettulek tibqa' tgħix f'darek stess

- Jekk għandek bżonn biss ammont żgħir ta' għajnuna, il-Programm tal-Commonwealth tas-Support fid-Dar (Commonwealth Home Support Programme (CHSP) jkun jista' jgħin.
- Jekk għandek aktar bżonnijiet ikkomplikati, int jista' jkollok bżonn Pakkett tal-Kura fid-Dar (Home Care Package).

Programm tal-Commonwealth tas-Support fid-Dar (Commonwealth Home Support Programme - CHSP)

Jekk int trid tibqa' tgħix f'darek stess imma għandek bżonn għajnuna tagħmel il-faċendi ta' kuljum, is-CHSP jista' jgħinek.

Is-CHSP jipprovdi ammont żgħir ta' support għall-persuni li għandhom 65 sena u aktar (jew 50 sena u aktar għall-persuni Aboriġeni u mill-Gzejjer ta' Torres Strait) li għandhom bżonn għajnuna biex jibqgħu jgħixu b'mod indipendenti f'darhom.

Japplika għall-persuni akbar fl-età li huma fil-biċċa l-kbira tal-każi – kapaci jgħixu u jkempaw bi f'tit għajnuna, u m'għandhomx bżonn livell aktar ogħla tal-kura fid-dar. Biex tikseb appoġġ fid-dar int tista' iċċempel liċ-Ċentru tal-Kuntatt tal-Kura tal-Anzjani li ser jeżaminaw is-sitwazzjoni tiegħek u jgħinuk tqies x'inhu l-aħjar għalik.

Xi fatti dwar is-CHSP:

- twassal servizzi lil aktar minn 500,000 persuna akbar fl-età madwar in-nazzjon kollu
- servizzi komuni jinkludu għajnuna domestika, support soċjali, ikliet u trasport

- Int tista' titkellem maċ-Ċentru tal-Kuntatt tal-Kura tal-Anzjani dwar il-bżonnijiet tas-sapport f'darek u l-bżonnijiet individwali tiegħek.

X'tipi ta' servizzi nista' nirċievi?

Hemm firxa ta' servizzi li tista' takkwista. Is-servizzi li tirċievi ser jiddependu mill-bżonnijiet tiegħek.

Servizzi komuni jinkludu:

- **Għajnuna domestika** – facendi fid-dar bħal tindif, ħasil tal-ħwejjeġ u mogħdija
- **Kura personali** – għajnuna biex tinħasel fil-banju jew doċċa, tilbes, kura tax-xagħar u tmur it-tojlit.
- **Kura tan-nersink** – ners kwalifikata tiġi d-dar tiegħek u tista', pereżempju, tinfaxxa xi ferita jew tagħtik parir dwar il-kontinenza.
- **Ikliet u servizzi oħra tal-ikel** – għajnuna biex tipprepara l-ikel, għajnuna biex tiekol, twassil ta' ikel fid-dar, jew għajnuna għal dawk li għandhom dieti speċjali
- **Trasport** – jgħin nies joħorġu u jmorru jagħmlu x-xirja jew għal xi appuntamenti
- **Sapport Soċjali** – jagħti daqqa t'id lill-persuni billi jeħodhom jixtru, il-bank jew għal xi appuntament, jew attivitajiet soċjali bbażati fil-komunità
- **Manutenzjoni fid-dar** – tiswijiet ġenerali u żgħar u kura ta' darek jew il-bitħa tiegħek, pereżempju bdil ta' bozoz jew woxers tal-vit
- **Modifikazzjoni tad-dar** - stallar tal-għajnuniet tas-sigurtà bħal ngħidu aħna allarmi, rampi u poġġamani ta' sapport f'darek.
- **Respajt flessibbli** – aċċess għall-kura ta' respajt ta' kwalità tajba biex il-kerer regolari tiegħek ikun jista' jistrieħ.

X'għandek tistenna?

Jekk qed taħseb dwar il-ksib ta' servizzi biex jgħinuk f'darek, hemm numru ta' affarijiet li int hemm bżonn tqis bħal ngħidu aħna l-eligibilità, u kemm ser jiswew is-servizzi.

Min hu eligibbli għall-għajnuna fid-dar?

Jekk trid tirċievi servizzi skont is-CHSP kulma trid tagħmel hu li ċċempel iċ-Ċentru tal-Kuntatt tal-Kura tal-Anzjani biex titkellem dwar x'servizzi l-aktar li jgħoddu għalik. Dan għandu jgħinek tibda, u l-iskrinjar u l-assessjament tidentifika x'tip ta' għajnuna jista' jkollok bżonn. Hemm ukoll servizz onlajn li ser jgħinek issib is-servizzi tas-CHSP fiż-żona lokali tiegħek.

Int tista' ċċempel iċ-Ċentru tal-Kuntatt tal-Kura tal-Anzjani fuq **1800 200 422**.

Kemm ser tiswini ?

Il-Gvern Awstraljan iħallas il-biċċa l-kbira tal-kura tal-anzjani fl-Awstralja. Imma bħas-servizzi kollha tal-kura tal-anzjani, hu mistenni li int tikkontribwixxi għall-ispiza tal-kura tiegħek jekk tista' taffordja tagħmel dan. Int qatt mhu ser tiċċaħħad minn xi servizz li għandek bżonn għax ma tistax tħallas għalih.

Int ser ikollok tinnegozja mall-provveditur tas-servizz tiegħek il-ħlasijiet li int ser tiġi mitlub tħallas.

Dawn il-ħlasijiet ser ikunu miftehma u ffissati fi ftehim qabel ma tirċievi kwalunkwe servizz ta' kura tal-anzjani. Dan ikun l-ftehim legali tiegħek mal-provveditur tas-servizz tiegħek.

Pakketti tal-Kura fid-Dar (Home Care Packages)

Jekk għandek bżonnijiet aktar ikkomplikati, Pakkett tal-Kura fid-Dar għandu mnejn ikun jgħodd għalik. Int tista' tikseb servizzi simili bħas-CHSP, imma fuq kollox, is-servizzi huma wkoll ikkoordinati u mfasla biex jissodisfaw il-bżonnijiet speċifiċi tiegħek.

Xi fatti dwar il-Pakketti tal-Kura fid-Dar:

- hemm erba' livelli ta' pakketti (four levels of packages) biex jissodisfaw bżonnijiet differenti
- Hemm bżonn ta' assessjament formali minn membru tat-Tim tal-Assessjament tal-Kura tal-Anzjani (ACAT jew ACAS f'Victoria) qabel ma tkun tista' tikseb pakkett.

X'tip ta' servizzi nista' ningħata?

- **Servizzi personali** – għajnuna biex tkun tista' tiegħu doċċa jew tinħasel fil-banju, tilbes u għajnuna bil-mobilità tiegħek
- **Servizzi ta' support** – għajnuna biex taħsel u tgħaddi l-ħwejjeġ, tindif tad-dar, xogħol fil-ġnien, manutenzjoni bażika fid-dar, modifikazzjonijiet fid-dar li għandhom x'jaqsmu mal-bżonnijiet tal-kura tiegħek, u trasport biex tgħinek tagħmel ix-xirja tiegħek, tmur għand it-tabib tiegħek jew tattendi attivitajiet soċjali
- **Kura klinika** – nersink u support ieħor tas-saħħa inkluż fizjoterapija (eżerċizzju, mobilità, saħħa u bilanċ) servizzi ta' espert tad-dieta (dietician) (assessjament tan-nutrizzjoni, parir dwar l-ikel u n-nutrizzjon, tibdil fid-dieta) u servizzi tas-smiġ u u tal-viżta.

X'għandek tistenna

Jekk qed taħsibha tiksibx servizzi biex jgħinuk fid-dar, hemm ħafna affarijiet li int hemm bżonn taħseb dwarhom bħal ngħidu aħna l-eligibilità, kemm ser jiġik u kif torganizza s-servizzi li għandek bżonn permezz ta' provveditur tas-servizz.

Jekk qed tfittex Pakkett tal-Kura fid-Dar, int trid tiġi assessjat u tinstab eligibbli mill-ACAT.

Assessjament tal-ACAT hu laqgħa ma' membru tat-tim bħal ngħidu aħna tabib, ners, social worker u/jew professjonist ieħor tas-saħħa biex jassessja l-bżonnijiet tal-kura tiegħek u jkellmek dwar kemm qed timmaniġġja tajjeb il-ħajja ta' kuljum tiegħek. Dawn ser jgħinuk tidentifika s-servizzi li jgħoddu għalik skont il-bżonnijiet tiegħek u tara x'livell ta' kura għandek bżonn. L-ACAT ser jagħtik ittra li tgħidlek xi tipi ta' servizzi ssussidjati tkun ġejt approvat li tircievi. It-tim jista' wkoll iqabbdek ma' organizzazzjonijiet fiż-żona lokali tiegħek li jistgħu jwasslu s-servizzi li għandek bżonn.

Ikseb aktar tagħrif dwar il-Pakketti tal-Kura fid-Dar (Home Care Packages) u x'għandek tistenna.

X'jiġri jekk ninsab imħasseb ?

Jekk mintix kuntent bis-servizz jew bl-organizzazzjoni li qed jagħtik is-servizzi tiegħek, int għandek id-dritt tilmenta jew issib organizzazzjoni differenti jekk hemm waħda li tista' tuża.

Il-proċess biex tagħmel ilment jista' jvarja, dejjem jiddependi fuq il-programm jew il-pakkett li permezz tiegħu tircievi s-servizzi tiegħek.

Tista' tagħmel ilment direttament lid-Dipartiment lid-DSSfeedback@dss.gov.au jew billi ċċempel lill-Iskema tal-Ilmenti tal-Kura tal-Anzjani fuq 1800 550 552

My Aged Care 1800 200 422

 Translating and Interpreting Services (TIS) (Servizzi tat-Traduzzjoni u tal-Interpretar) 131 450